

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Udvalget vedr. Grønlandske Forhold (2. samling)
UGF alm. del - Bilag 56
Offentligt

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 11. marts 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, tirsdag den 11. marts 2008.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 70:

Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges senest til EM2008 at fremlægge et planlægnings- og prioriteringsforslag over for Landstinget om miljøteknologiske nyanlæg samt reovering af de eksisterende anlæg til affaldsbortskaffelse i bygderne og i de mindre byer.

(Atassuts Landstingsmedlemmer: Augusta Salling, Emilie Olsen, Kristian Jeremiassen, Thomas Kristensen, Godmand Rasmussen)

I begrundelsen for forslaget anfører **forslagsstillerne** bl.a., at der er behov for en handlingsplan på området med tilhørende prioritering. Forslagsstillerne regner med, at kommunerne og Grønlands Hjemmestyre til stadighed vil dele udgifterne til formålet, uanset ansvarsplacering. Derfor er det vigtigt at planlægnings- og prioriteringsforslaget udarbejdes i tæt samarbejde med kommunerne. Det ønskes, at der forinden kommunesammenlægning er klar og bindende aftale mellem Grønlands Hjemmestyre og de grønlandske kommuner, der sikrer forsvarlig affaldshåndtering i Grønland.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer Kim Kielsen** bl.a., at landsstyret i henhold til landstingets miljøforordning skal udarbejde en overordnet affaldshandling. Planen skal udarbejdes hvert 4. år med et indhold, der vedrører de følgende 12 års planer for affaldshåndteringen i Grønland.

Landsstyret har udarbejdet et forslag til en handlingsplan, der oplister nødvendige initiativer på hele affaldsområdet, og som vil blive det planlægnings- og prioriteringsredskab, Atassut efterlyser i deres forslag.

Landsstyret går ind for princippet om "forureneren betaler", hvilket bl.a. betyder, at den, der producerer affaldet også skal betale de omkostninger, der er forbundet med en forsvarlig affaldsbortskaffelse. Landsstyret har derfor planer om at bringe affaldshandlingsplanen op til debat i Landstinget under efterårssamlingen i 2008, med henblik på en fælles beslutning om, hvilke områder, der prioriteres samt hvordan disse finansieres.

Et flertal i landstinget kunne ikke tilslutte sig forslaget, bl.a. med henvisning til det igangværende arbejde med affaldshandlingsplanen. Forslaget overgår til 2. behandling i den foreliggende form. 2. behandlingen finder sted under landstingets efterårssamling i 2008.

Punkt 103:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at finde en løsning på problemerne med ræve, krage og måger, som bl.a. er blevet en gene for erhvervsudøvere og som helbredsmæssigt udgør en fare, da de roder rundt med affald i byerne, kød og fisk ophængt til tørre m.m.

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat)

I begrundelsen for forslaget anfører **forslagsstilleren** bl.a., at bestanden af ræve pga. rabies-sygdommen kan forårsage store helbredsproblemer hos mennesker og husdyr. Kattusseqatigiit Partiiat mener derfor det er nødvendigt at foretage initiativer for at reducere antallet af ræve, enten ved salg af ræveskind i større omfang, eller ved at hæve prisen for rævehaler. Forslagsstilleren ønsker endvidere initiativer hvad angår ravne og måger, da disse fugle i byområder er blevet talrige og begyndt at forurene, specielt i fiskesteder, hvor de skader og ødelægger fiskeredskaber m.m. Det ønskes at forbudet om at samle mågeæg ved mågernes ruge tid ophæves og evt. at salg af mågeæg kan tillades.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlem for Fiskeri, Fangst og Landbrug Finn Karlisen** bl.a., at landsstyret er opmærksom på, at der nogle steder kan være problemer med blandt andet måger, ravne og ræve. Landsstyret har ingen videnskabelig dokumentation for, at bestanden af ravne, måger eller ræve er steget i antal, selvom det ikke kan udelukkes, at der i nogle områder ses flere af disse fugle og ræve end tidligere. Fangststatikken viser en stigning i fangsten af disse arter.

Der har igennem årene været fremhævet to løsninger på problemet med disse dyr: jagtregulering samt reduktion af tilgængeligt føde.

Vedr. jagtregulering nævnte landsstyremedlemmet, at det er tilladt at jage ravne fra den 1. september til 28/29. februar. For arterne hvidvinget måge, svartbag og gråmåge er jagttiden 1. september til 30. april. Indsamling af æg fra gråmåge og svartbag til privat forbrug er tilladt indtil 31. maj, og indehavere af erhvervsfangerbevis kan sælge æg af disse to arter i samme periode. Ræve er fredet i perioden 15. maj – 15. september, men 12 ud af 18 kommuner har egne kommunale vedtægter, der ophæver denne fredning og/eller udlover dusør. Landsstyret vil ikke blande sig i salg af ræveskind eller priser for rævehaler. Landsstyret er af den holdning, at salg af ræve bør være baseret på markedsvilkår. Det er

ligeledes landsstyrets holdning, at problemer af den karakter bør håndteres i kommunalt regi, da det er de lokale områder, der kender mest til omfanget af problemet.

Landsstyret vurderer, at en hensigtsmæssig affaldshåndtering er en mere effektiv metode til at holde bestandene af måger, ravne og ræve nede. I vintermånederne vil fuglene specielt tiltrækkes af områder med let tilgængeligt føde, såsom affald, hvis denne fødetilgang begrænses, vil fuglene sandsynligvis søge andetsteds. Her har kommunerne en vigtig rolle, idet det er kommunerne, der lokalt har ansvaret for affaldshåndteringen.

Et flertal i landstinget kunne ikke tilslutte sig forslaget, bl.a. med henvisning til det kommunale ansvar på de områder, forslaget vedrører. Forslaget overgår til 2. behandling i den foreliggende form. 2. behandlingen finder sted under landstingets efterårssamling i 2008.

Punkt 81:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at tage initiativ til at indlede forhandlinger med vore nabolande vedrørende beredskabet til bekæmpelse af eventuelle ulykker med miljøforurenende konsekvenser i havområderne mellem Grønland og Canada samt i området mellem Grønland og Island.

(Landstingsmedlem Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit)

I begrundelsen for forslaget anfører **forslagsstilleren** bl.a., at den eneste eksisterende foranstaltning i forbindelse med et miljøforureningsberedskab i Grønland er udstyr i de forskellige havne langs kysten til forhindring af spredning af olie ved eventuelle olieudslip. Ligeledes blev det for Landstingets miljø- og fredningsudvalg under et besøg i Kangilinnguit i begyndelsen af december 2007 gjort klart, at der heller ikke forefindes beredskabsudstyr på den canadiske side af Davisstrædet.

Forslagsstilleren finder, at det tyder på, at aftalen mellem Danmark og Canada om miljøforureningsberedskab alene er et "paradenummer". Endvidere er man i Grønland ikke i besiddelse af udstyr til beredskabet i farvandet mellem Grønland og Island.

Med henvisning til en stigning i antallet af store krydstogtskibe i grønlandske farvande samt at fremtiden synes at ville bringe store fragtskibe til grønlandske farvande i forbindelse med stigende råstofaktiviteter mm. finder forslagsstilleren, at det grønlandske samfund har en forpligtelse til at opfylde krav omkring beredskabet, hvorfor der bør samarbejdes med nabolandene om at realisere tilstedeværelsen af det nødvendige udstyr – også i Grønland.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer Kim Kielsen** bl.a., at landsstyret er enig i, at det er vigtigt at der er et velfungerende beredskab mod forureningsulykker i grønlandsk farvand, ikke mindst set i lyset af den forøgede trafik med krydstogtskibe og forventningerne om en stigning i aktiviteten bl.a. som følge af mulig kulbrinteindvinding.

Bekæmpelse af alvorlige forureningsulykker og katastrofer til havs er en opgave, der både kræver specialuddannet personel og store mængder tungt udstyr. På nuværende tidspunkt

er der ikke stationeret bekæmpelsesmateriel til større ulykker på åbent hav i Grønland. Der er derfor indgået en aftale med Danmark om overførsel af bekæmpelsesudstyr og specialister, der i tilfælde af større ulykker, med relativt kort varsel, vil kunne overføres til Grønland med fly.

Indsatsen mod forureningsulykker udenfor Grønlands 3-sømilegrænse påhviler staten. Forsvarsministeren er bemyndiget til at afholde alle fornødne udgifter til bekæmpelse af olie- og kemikalie forurening på havet i danske og grønlandske farvande og de tilgrænsende strande på kysten. Indenfor 3-sømilegrænsen har Grønlands Hjemmestyre selv ansvaret for forureningsbekæmpelsen, men i tilfælde hvor omfanget af forureningen gør det nødvendigt med dansk deltagelse, kan staten assistere. Grønland vil i tilfælde af en større forureningskatastrofe også kunne modtage assistance fra andre lande på baggrund af en række internationale, regionale og bilaterale aftaler.

Landsstyremedlemmet gennemgik herefter de gældende internationale aftaler mv.:

CANDEN aftalen er en bilateral aftale mellem Danmark og Canada om gensidig bistand i tilfælde af en større forureningsulykke i Baffin Bugten, Nares Strædet eller Davis Strædet.

Københavnsaftalen indgået mellem Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island, dækker gensidig assistance ved forureningsulykker indenfor de respektive landes søterritorier. Denne aftale dækker den nordøstlige del af Atlanten. Der er således ikke indgået en egentlig bilateral aftale med Island, men et samarbejde ved forureningsulykker er omfattet af Københavnsaftalen.

Ud over de bilaterale og regionale aftaler har Grønland som en del af rigsfællesskabet ratificeret en række internationale konventioner vedr. forebyggelse og bekæmpelse af forurening til søs:

OPRC-konventionen forpligter alle deltagende lande til at yde gensidig assistance i forbindelse med større forureningsulykker og til at etablere et beredskab til imødegåelse af forureningshændelser enten nationalt eller i samarbejde med andre lande. Grønlands forpligtelser dækkes af det danske beredskab via aftalen om overførsel af udstyr.

I forbindelse med den kommende Arktiske Konference i maj i Ilulissat med deltagelse af udenrigsministrene fra Grønland, Danmark, USA, Rusland, Norge og Canada, er det planlagt at spørgsmålet vedr. operationelt samarbejde i forbindelse med miljøovervågning og miljøberedskab i Arktis skal diskuteres.

Spørgsmålet om samarbejde vedr. miljøsikkerhed i Nordatlanten vil også blive behandlet på en konference om sikkerhed til søs, som Vestnordisk Råd afholder 3.-5. juni 2008 i Torshavn.

I 2007 er der med oprettelsen af North Atlantic Coast Guard Forum etableret et samarbejde mellem kystvagterne i Atlanten. I dette forum kan emner som havmiljø og maritim sikkerhed behandles og relevante lande kan indgå mere forpligtende samarbejde. Temaet for samarbejdet i 2008 er miljø. Grønlands Hjemmestyre er i fortsat dialog med de danske myndigheder omkring dette samarbejde, og deltager når det er relevant.

Landsstyreformand Hans Enoksen tog ligeledes beredskabsspørgsmålet op til drøftelse med Statsminister Anders Fogh Rasmussen ved rigsmødet i januar. Disse drøftelser vil fortsætte.

Hvad angår råstofaktiviteter kunne landsstyremedlemmet oplyse, at det er et krav i henhold til råstofloven, at alle råstofaktiviteter skal gennemføres i henhold til bedste internationale praksis. I forbindelse med alle olie- og gasaktiviteter stilles der internationalt anerkendte myndighedskrav til beredskabsplanen for oliespild. Det endelige ansvar for bekæmpelse af og oprydning efter en forurening er selskabets. I forbindelse med udstedelse af efterforsknings- og udnyttelsestilladelser stilles der krav om garantier fra alle involverede olieselskaber for at sikre at der er penge nok til en eventuel miljøoprydning.

En vigtig del af indsatsen mod forurening af havmiljøet er, at forebygge at ulykker sker. Den internationale MARPOL-konvention som Grønland har ratificeret, giver en lang række detaljerede anvisninger på konstruktion og indretning af skibe med henblik på at nedsætte forureningen fra skibe.

Der ud over er landsstyrets administration i øjeblikket i gang med et omfattende samarbejde med de danske myndigheder om forbedring af sejladsikkerheden i de grønlandske farvande. Der er bl.a. nedsat en række arbejdsgrupper, hvis arbejde det er at belyse en række mulige tiltag såsom; brug af isprojektører på større handels- og passagerskibe, brug af kendtmand/isnavigatør, anbefalede sejladsruter, indførelse af lovpligtigt system til overvågning af fartøjer samt udarbejdelse af informationsmateriale på engelsk om særlige forhold i grønlandske farvande.

Søfartsstyrelsen har igangsat et større arbejde for vedtagelse af en såkaldt Arktisk Kode i den Internationale Maritime Organisation (IMO). Koden vil indeholde krav til skibenes konstruktion, redningsudstyr, uddannelse af besætningen mv. Formålet hermed er at sikre, at skibe og besætning der sejler i arktiske farvande har en tilstrækkelig standard.

Landsstyret kunne tilslutte sig, at uanset at beredskab ved større forureningsulykker er en statslig opgave og der er igangsat initiativer til forbedring af forureningsberedskabet mellem Grønland og Danmark, at forslaget sendes til behandling i Landstingets frednings- og miljøudvalg.

Fra den efterfølgende politiske debat kan det bl.a. nævnes, at **Siumut** tilkendegav at det på sigt bør være en opgave for grønlandske myndigheder at beskytte mod forurening uden for 3-sømile grænsen, ligesom kortlægning af grønlandske farvande bør overtages af grønlandske myndigheder. **Inuit Ataqatigiit** finder, at der bør være beredskab og specialister til stede i de forskellige regioner i Grønland og at de grønlandske myndigheder må forberede sig på at Grønland har sit eget beredskab. Inuit Ataqatigiit efterlyste yderligere oplysninger om indholdet af landsstyreformandens drøftelser af beredskab med statsministeren. **Demokraterne** finder, at landsstyret over for den danske stat bør kræve en opdatering af beredskabets udstyr.

Der var enighed om at lade forslaget overgå til behandling i Landstingets frednings- og miljøudvalg forinden 2. behandlingen, som skal finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Punkt 63:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges, at arbejde snarest for en udligningsordning for el og vand priser, for det steder på kysten, hvor priserne er steget efter ensprissystemets ophævelse.

(Landstingsgruppen Siumut)

(Pkt. 63 og pkt. 73 behandles i sammenhæng)

Punkt 73:

Forslag til Landstingsbeslutning om at pålægge Landsstyret til at etablere hurtigarbejdende arbejdsgruppe, der får til opgave at tilvejebringe konsekvensbelysning for både husstande samt virksomheder, dette med henblik på at få rettet op på alvorlige negative konsekvenser som følger af afskaffelsen af ensprissystemet.

(Atassuts Landstingsmedlemmer: Augusta Salling, Emilie Olsen, Kristian Jeremiassen, Thomas Kristensen, Godmand Rasmussen)

(Pkt. 63 og pkt. 73 behandles i sammenhæng)

Forslagsstillerne fra Siumut anmodede landsstyret om at udarbejde en udligningsordning for dem, der er ramt af prisstigninger efter ensprissystemets ophævelse for el og vand priser. Endvidere forlanger Siumut at landsstyret arbejder for etablering af en prisudligningsfond for el og vand priser gældende fra 2009.

Forslagsstillerne fra Atassut finder, at det nødvendigt at der er tilvejebragt en dokumentation for konsekvenserne af ensprisreformen. Det foreslås derfor, at landsstyret pålægges til at etablere hurtigarbejdende arbejdsgruppe, der får til opgave at tilvejebringe konsekvensbelysning for både husstande samt virksomheder. Dette med henblik på at få rettet op på alvorlige negative konsekvenser som følger af afskaffelsen af ensprissystemet.

Den hurtigarbejdende arbejdsgruppe skal i deres arbejde belyse hvor og hvor meget såvel enkelte borgere samt virksomheder er uhensigtsmæssigt højt ramt af afskaffelsen af ensprissystemet. Atassut regner med, at landsstyret efterfølgende overfor landstinget fremkommer med forslag til handlingsplan.

I landsstyrets besvarelse anførte **Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer Kim Kielsen** bl.a., at ensprisreformen har påvirket alle borgere og at det derfor er noget, som alle i landstinget bør tage alvorligt.

Da skatte- og ensprisreformerne blev vedtaget af landstinget i 2004, blev det samtidig vedtaget, at der skal ske en evaluering i 2008.

Som planlagt er landsstyret nu gået i gang med at foretage en evaluering af konsekvenserne af reformerne, med henblik på fremlæggelse på den kommende efterårssamling. Derfor mener landstyret ikke, at der er behov for at nedsætte en særlig arbejdsgruppe som

foreslået af Atassuts landstingsmedlemmer. Evalueringen vil blandt andet gennemgå tarifstrukturen, omfordelingen mellem Nukissiorfiits kunder, muligheden for at fremme en klimavenlig forbrugeradfærd samt de økonomiske konsekvenser for forbrugerne.

Selv om at mange borgere har fået billigere el og vand, er landsstyret opmærksomt på, at der også er mange borgere som er hårdt ramt af prisstigninger. Dette på trods af, at der for at imødekomme prisstigningerne samtidig med ensprisreformen blev indført en skattereform, hvor bundfradraget blev hævet.

Derfor vil Landsstyret i forbindelse med evalueringen foretage en vurdering af, hvordan det er muligt at kompensere de hårdest ramte borgere, uden at det går ud over hensigterne med ensprisreformen: at skabe mere kostægte priser og fremme en selv bærende økonomi.

Landsstyret er åben overfor, at forslagene sendes i udvalgsbehandling. Landsstyrets argument er, at man derved bedst kan få belyst og analyseret de rejste forslag, samt at Udvalget for Boliger og Infrastrukturs bemærkninger kan indgå i det videre arbejde.

Der var enighed om at lade forslaget overgå til behandling i Landstingets frednings- og miljøudvalg forinden 2. behandlingen, som skal finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. email: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne